

Časově neomezené funkční období členů volených orgánů akciové společnosti. Prodloužení funkčního období členů volených orgánů akciové společnosti změnou stanov.

Úprava délky funkčního období členů představenstva akciové společnosti je dispozitivní. Za situace, kdy valná hromada může členy volených orgánů (které volí) odvolat z funkce kdykoliv, i bez udání důvodů, není důvod, proč by nemělo být možné ve stanovách ujednat, že funkční období členů volených orgánů je časově neomezené. Lze tedy uzavřít, že zásadně je možné ve stanovách akciové společnosti upravit funkční období členů volených orgánů i jako časově neomezené.

Má-li být prodloužení funkčního období člena voleného orgánu akciové společnosti (v důsledku změny stanov) vůči němu účinné, musí s ním souhlasit stejně, jako by byl opětovně zvolen. Souhlas s prodloužením funkčního období pak může člen voleného orgánu projevit i konkludentně (kupříkladu postačí pouze to, že bude ve výkonu funkce člena voleného orgánu pokračovat i poté, kdy by jeho původní funkční období již uplynulo).

NS 27 Cdo 1915/2022

Komentář CIOd:

Uvedené rozhodnutí bylo vydáno již v podmínkách zákona o obchodních korporacích a odstraňuje spor o to, jak mohou stanovy akciové společnosti upravit délku funkčního období. Stanovy akciové společnosti mohou stanovit i časově neomezené funkční období členů představenstva či dozorčí rady (v dualistickém systému řízení), či členů správní rady (v monistickém systému řízení). Takto lze úpravou stanov nastavit funkční období členů volených orgánů i těch akciových společností, které se nepodřídily zákonu o obchodních korporacích jako celku. Praktické to může být zejména u neprovozních společností (SPV, holdingových společností).

Nejvyšší soud současně dospěl k názoru, že změna stanov, prodlužující funkční období členů volených orgánů, se má automaticky vztahovat i na členy volených orgánů, kteří jsou aktuálně ve funkci (pokud s tím dotčení členové volených orgánů vysloví souhlas). Pokud by se tato změna neměla na stávající členy volených orgánů vztahovat, musí toto valná hromada zpravidla výslovně vyjádřit.

Zkrácení funkčního období členů volených orgánů akciové společnosti změnou stanov.

Mění-li se stanovy akciové společnosti rozhodnutím valné hromady, je změna stanov, spočívající ve zkrácení funkčního období členů jejich volených orgánů, kteří jsou voleni valnou hromadou (či jiným orgánem, jenž k tomu opravňuje stanovy), vůči stávajícím i budoucím členům volených orgánů společnosti účinná zásadně okamžikem, kdy o ní valná hromada rozhodla, není-li v rozhodnutí valné hromady, zákoně či ve stanovách uvedeno jinak.

NS 27 Cdo 2554/2022

Komentář CIOd:

V citovaném rozhodnutí Nejvyšší soud navázal na logiku rozhodnutí NS 27 Cdo 1915/2022 a uzavřel, že i zkrácení funkčního období ve stanovách v zásadě automaticky dopadá na členy volených orgánů, kteří jsou aktuálně ve funkci, i když tato skutečnost nebude v rozhodnutí valné hromady výslovně vyjádřena. V souladu s rozhodnutím NS 29 Odo 839/2006 lze nicméně dovozovat, že změna stanov (zkrácené funkční období) nebude dopadat na délku funkčního období člena dozorčí rady zvoleného zástupci zaměstnanců před účinností rozhodnutí o změně stanov.

Nejvyšší soud současně přiznává, že zkrácení funkčního období nemůže mít za následek zánik funkce člena voleného orgánu se zpětnou účinností (retroaktivně). Je-li funkční období členů volených orgánů zkráceno tak, že účinností rozhodnutí o zkrácení funkčního období by některým (nebo všem) z nich funkční období zaniklo „zpětně“, má podle názoru Nejvyššího soudu takové rozhodnutí za následek odvolání těchto členů volených orgánů z funkce k okamžiku účinnosti rozhodnutí o zkrácení funkčního období členů volených orgánů.

Uvedené rozhodnutí je problematické zejména v rámci německého systému řízení akciové společnosti, které je postaveno na principu, že pokud může příslušný orgán členy volených orgánů odvolat, nepochybně jim může zkrátit funkční období (tj. odvolat příslušné členy volených orgánů s odloženou

účinností k datu skončení zkráceného funkčního období). V rámci německého systému vnitřního řízení je však orgán rozhodující, o změně stanov odlišný od orgánu, do jehož působnosti patří rozhodování o volbě či odvolání členů představenstva. V takovém případě logika rozhodnutí Nejvyššího soudu „*Jelikož valná hromada může členy volených orgánů kdykoli odvolat, není podmínkou účinnosti zkrácení funkčního období jejich souhlas.*“ neplatí. Z uvedeného důvodu máme za to, že v rámci německého systému řízení by změna stanov (zkracující funkční období) neměla být automaticky účinná vůči členům představenstva. Tím není vyloučeno, aby bylo rozhodnutí valné hromady o změně stanov považováno za jednorázový průlom do stanov. Taková vůle by však zřejmě musela být z rozhodnutí valné hromady zjištělná. Možnost zkrácení funkčního období stávajícím členům volených orgánů akciové společnosti může být problematické též z hlediska dopadů takové změny na existenci a trvání nároků ze smlouvy o výkonu funkce, které jsou spojeny s „předčasným“ ukončením funkce (typicky odstupné), neboť může být sporné, zda se v takovém případě mají tato plnění vyplácet či nikoliv.

Přenos důkazního břemene na kapitálovou společnost ohledně jednání s péčí řádného hospodáře.

Soud může rozhodnout, že jednatel nenese důkazní břemeno, že jednal s péčí řádného hospodáře, nelze-li to na něm spravedlivě požadovat. Usnesení, kterým soud přeneše důkazní břemeno proto, že po člena (voleného) orgánu obchodní korporace nelze spravedlivě požadovat, aby nesl důkazní břemeno, že jednal s péčí řádného hospodáře, má povahu rozhodnutí, jímž se upravuje vedení řízení a proti němuž není odvolání přípustné. Takový postup však musí nejpozději v odůvodnění rozhodnutí o věci samé řádně zdůvodnit.

NS 27 Cdo 1659/2022

Komentář CIOd:

Členové volených orgánů nesou důkazní břemeno o tom, že jednali při výkonu funkce s péčí řádného hospodáře. Soud však v konkrétním případě může přenést toto důkazní břemeno na společnost (na žalobce). Tento postup bude připadat do úvahy zejména tehdy, pokud již člen voleného orgánu není ve funkci a dle smlouvy o výkonu funkce byl povinen odevzdat veškeré podklady, dokumenty a technické prostředky, které jsou majetkem společnosti, a z nichž vyplývá, zda člen voleného orgánu jednal s péčí řádného hospodáře či nikoliv. Členové voleného orgánu však nemají na takový přenos důkazního břemene na společnost právní nárok.

Míra požadované určitosti usnesení valné hromady kapitálové společnosti udělující pokyn členům statutárního orgánu.

Usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, kterým valná hromada uděluje pokyn svému statutárnímu orgánu, není (nutně) neurčitě jen proto, že nedosahuje míry konkrétnosti podle představenstva jednotlivých společníků. Jinak řečeno, není vyloučeno, aby valná hromada udělila statutárnímu orgánu společnosti pokyn i v obecné formě, aniž by šlo o neurčité rozhodnutí.

NS 27 Cdo 955/2022

Komentář CIOd:

V souladu se společenskou smlouvou patřilo do působnosti valné hromady dotčené společnosti: „hromady udělování pokynů jednatelem a schvalování koncepce podnikatelské činnosti společnosti (včetně jednacího řádu pro jednatele), nejsou-li v rozporu s právními předpisy; valná hromada může zejména zakázat jednatelem určité právní jednání, je-li to v zájmu společnosti.“ V daném případě udělila valná hromada jednatelem pokyn „Valná hromada pověřuje jednatele společnosti, aby pokračovali v přípravě projektu rozdělení Společnosti, odštěpením“. Takový „pokyn“ nebyl podle názoru Nejvyššího soudu neurčitý, nýbrž pouze obecný a není vyloučeno, aby valná hromada udělila statutárnímu orgánu společnosti pokyn i v obecné formě, aniž by šlo o neurčité rozhodnutí. Pro praxi to může být nicméně poněkud problematické rozhodnutí, neboť podstatou pokynu je jeho závaznost. Je-li pokyn obecný a současně závazný, tj. členové statutárního orgánu jsou povinni jej plnit, pak obecný pokyn nedává členům statutárního orgánu žádná konkrétní vodítka, jak jej splnit. V posuzovaném případě však zřejmě měli jednatele postupovat v souladu se zprávou, která byla k danému bodu předložena.

Tento materiál nepředstavuje právní radu ani nabídku či závazek k jejímu poskytnutí.